

Leg med sprog

# BILLED- BOGSDIGT

SKRIVEOPLÆG

Her skal du skrive et digt.  
Ordene skal du ikke selv finde på, for dem finder du i en billedbog.  
Men du skal sætte dem sammen på en ny måde.  
Så måske handler dit digt om noget helt andet end billedbogen.  
Hvis det overhovedet handler om noget ... for måske giver det ikke mening,  
men er helt skørt. Alligevel kan det lyde godt.

Undervisningsforløb udarbejdet af Trine May

# Billedbogsdigt

Her skal du skrive et digt med ord fra en billedbog. Gør sådan her:  
Gå ned på biblioteket/PLC. Medbring dette ark og en blyant.

Find en billedbog, der passer til din alder. Der findes nemlig billedbøger til alle aldre.

En billedbog består af *opslag*. Et opslag er de to sider, du ser, når du slår op et tilfældigt sted i bogen.

Vælg **et enkelt ord** på hvert opslag, sådan at dine ord kan passe sammen, så de bliver til et digt. Begynd på billedbogens første opslag (efter titelbladet). Det er ikke så let, som det lyder, men prøv dig frem.

Undervejs må du måske bladre tilbage og udskifte nogle af dine valgte ord, men der **SKAL** være ét (og kun ét) ord fra hvert opslag, og de skal komme i den rækkefølge, de forekommer i billedbogen.

Du kan evt. bruge skemaet på side 6. Skriv gode ord fra opslagene i boksene. Skriv nogle stykker, så du har nogle at vælge imellem.

Måske får du skabt et digt med flotte sproglige billeder. Måske er det lidt skørt. Måske kan du få bogstavrim med. Måske en rytme. Men det skal være en sammenhængende tekst i en eller få sætninger – ikke bare en række enkeltstående ord.

Skriv dit digt her. Sæt evt. tegn (komma eller punktum). Overvej, hvor du vil skifte linje. I digte kan linjeskift godt være lidt alternative.



Skriv bagefter dit digt flot ind på næste side i hånden. Du kan indsætte et billede af billedbogens forside, eller du kan selv lave et billede, der passer til dit digt.

På side 4 og 5 er eksempler fra to billedbøger. Den første har 12 opslag, så digtet har 12 ord. Til den næste billedbog vises to digte. Billedbogen har 20 opslag, så digtene har hver 20 ord.



Digt:

Forside:

A large, empty rectangular box with a dashed red border, intended for drawing or writing.



Tusind ting lokker øjnene i gulvet.  
Det ryster og roder i kinderne.



Højhælede ballondyr er især på YouTube  
De råber højt og nikker  
Nu savner de lyset og tænker lidt  
med dødsforagt

En giraf på arbejde  
spankulerer i medlidenhed  
og kravler ind i teltet.  
Folk farer ind.  
Et irriterende temperament har fat.



Opslag 1:	Opslag 2:	Opslag 3:	Opslag 4:	Opslag 5:	Opslag 6:	Opslag 7:	Opslag 8:	Opslag 9:	Opslag 10:
Opslag 11:	Opslag 12:	Opslag 13:	Opslag 14:	Opslag 15:	Opslag 16:	Opslag 17:	Opslag 18:	Opslag 19:	Opslag 20:

Dette skriveoplæg er en aktivitet, som eleverne kan udføre enkeltvis – eller alle klassens elever kan arbejde med den på samme tid. Aktiviteten kan afvikles på en lektion eller en dobbeltlektion. Den kan derfor også være velegnet som en vikaraktivitet. Den er dog ikke helt så let at udføre, som det måske umiddelbart kan synes.

Det er først og fremmest en sproglig øvelse, idet eleven skal konstruere en kort tekst – en sætning eller to, der tilsammen kan udgøre et digt. Ordene finder eleven i en billedbog på biblioteket/PLC. Undervejs i processen vil eleven tænke over ord – deres betydning, deres ordklasse, deres lyd osv. Og eleven vil også skulle fundere over sætningskonstruktioner. Derfor er der masser af sproglige refleksioner forbundet med aktiviteten.

Det kan være hensigtsmæssigt at lade elever arbejde i makkerpar, for så får de ikke bare tænkt tanker om sproget, men helt konkret sat ord på deres sproglige refleksioner. Det er lidt som et puslespil, der skal samles.

Hvor billedbøger tidligere var forbeholdt mindre børn, udkommer der i dag billedbøger til alle aldersgrupper. Pointér over for eleven, at den valgte billedbog skal passe til elevens alder. Derfor dur det ikke med Tottebøger el. lign. Og naturligvis skal det være en billedbog med både ord og billeder – der findes også billedbøger kun med billeder.

En billedbog er en kort fortælling i stort format – modsat en graphic novel, der omfangsmæssigt kan sammenlignes med en roman. Billedbøger består typisk af 12, 16 eller 20 opslag. Den valgte billedbog skal ikke være længere.

Understreg for eleven, at der skal udvælges ét enkelt ord på hvert opslag. Med opslag menes de to sider, der er synlige, når bogen åbnes et tilfældigt sted. Satsblade og titelblad medregnes ikke – kun selve fortællingen.

Eleven vælger nu på hvert opslag et enkelt ord, og tilsammen skal de valgte udgøre en kort tekst. Lad eleven prøve sig frem. Der skal sikkert bladres tilbage og udskiftes ord, for at teksten giver mening. Men som bekendt er det ikke alle digte, der har en egentlig handling, men kan også være udtryk for en stemning.

Der medfølger et skema, eleverne evt. kan notere gode ord i fra billedbogens forskellige opslag. Det giver dem overblik over deres sproglige muligheder, når ordene skal sættes sammen.

Afhængig af klassetrin kan eleverne eksperimentere med at skabe sproglige billeder, forsøge om der kan indsniges bogstavrim, om de kan få en rytme frem osv.

Når ordene er valgt, stilles de op som et digt. Altså skal eleven overveje linjebrud, tegnsætning osv. Lad til sidst eleven skrive digtet på et nyt ark med en tilhørende illustration. Det kan være billedbogens forside eller en illustration, eleven selv laver.

Har hele klassen arbejdet med aktiviteten, kan klassens billedbogsdigte udstilles et velvalgt sted; fx på biblioteket, hvorfra billedbøgerne er valgt.

God fornøjelse med aktiviteten.

Trine May, 2023